

İstanbul Sanayi Odası Basın Bülteni

İSO

İstanbul Sanayi Odası olarak yaşamakta olan bu küresel köklü değişim sürecinde, gelişmelere seyirci kalmak yerine, global ve bütüncül bakış eşliğinde akıl ve gerçeği buluşturan, riskleri ve fırsatları birlikte gören, doğruya doğru, yanlışa yanlış diyen bir özgüven ve yaklaşım sergileyeceğiz.

Türkiye’yi başta sanayimiz olmak üzere her alanda 21. Yüzyılın lider ülkelerinden biri yapmayı hedefleyen, temel insan hak ve özgürlüklerini koruyan ve geliştiren, toplumumuzu refah ve huzur içinde yaşatmayı amaçlayan yaklaşım ve çabalara katkı sağlayan bir yönetim anlayışı içinde olacağımızın da bilinmesini isterim.

-Refah toplumu için gerekli en önemli faktör olan üretime odaklı ekonomi, teknoloji ve katma değeri yüksek ürünlerle yol alan bir sanayi anlayışını toplumun her kesimine ve ilgili kurumlara anlatmak olacaktır.

-Bu çerçevede tüketimden değil üretimden itibar kazanan bir toplum için çalışacağız.

BÜYÜME

2013 büyümesinde yüzde 4’e yakın bir oranın yakalayabileceğimizi söylemiştik.

Birinci çeyreğin yüzde 2,9’luk büyümesini yüzde 4,4’le izleyen ikinci çeyrek, bunun realize olabileceğini işaret ediyor. Bu, ilk yarı büyüme oranının yüzde 3,7 olması demek.

Büyümenin ana kaynağı ise yurt içi tüketim. Yani ikinci çeyrekte ağırlıklı olarak tüketimin desteklediği bir büyümeye tanıklık ediyoruz. Büyümeye net ihracatın katkısı yok. Kamu kesiminin büyüme de ağırlıklı bir rol oynadığı ise bir gerçek.

Bizim tahminiz, Türkiye eğer birçok açıdan olumsuz gelişmelere tanık olduğumuz ilk yarıyı yüzde 3,7 büyüme ile kapattıysa, yıllık bazda yüzde 4’lük hedef yakalanabilir.

Bunlar, büyüme yolundaki en önemli faktör olan finansal istikrarın bozulabileceğine dair endişelere yol açıyor. Oysa bu endişelerden uzak kalabilmek için üretimden gelen büyümeye önem vermeliyiz. Üretime dayalı büyümenin sürdürülebilir olduğu açıktır. Üretim; finansal istikrarın da, toplumsal istikrarın da, cari açıktan kaynaklanacak olan sıkıntıların da en güçlü sigortası.

2010 ve 2011 yıllarında görüldüğü gibi dış kaynak finansmanına ve tüketime dayalı büyümenin sürdürülebilir bir yanı yok. 2012 yılı büyümesi bunu gösterdi. Şimdi 2013 yılında da bunu görüyoruz. Yani, dış finansman kaynakları kısıldığı ya da sınırlandırıldığı anda büyüme hemen düşüyor.

Türkiye şu anda bu konuda yol ayrımını yapmak zorunda. Finansın yaratmış olduğu huzurla, sadece finanstan gelen mutluluk kaynağıyla bir yere kadar geldik. Finansal istikrara dayalı mutluluklar dönemseldir. Tüketime dayalı büyümeyle bir yere kadar gelinebilir. Artık değişime ihtiyaç var.

Türkiye’nin halen elinde, yeni bir sanayi hamlesi yapabilmesi için, henüz bozulmamış bir finansal istikrar kozu var. Artık finansal istikrarın, enflasyonuyla, düşük faiziyle, uzun vadeli kaynak bulabilme rahatlığını yarattığı bir Türkiye var.

Bu kaynakların kısa vadeli bir takım amaçlar doğrultusunda kullanılmaması gerekiyor. Büyümeye, sürdürülebilir en güçlü katkıyı yaratacak sanayi yatırımlarının teşvikine ihtiyaç duyuyoruz.

Tabii sürdürülebilir bir ekonomik büyüme ve 2023 hedeflerine ulaşabilmek için eğitim alanında ciddi reformların yapılması gerektiğine inanıyorum.

Yeni yönetim olarak, ekonomik kalkınmanın en önemli belirleyicilerinden birinin eğitim seviyesi, kalitesi ve amaçları olduğunun farkındayız.

Tek tip insan yetiştirmeye odaklı bir eğitim anlayışının, Türkiye'yi bu hedeflerden uzaklaştıracağını düşünüyoruz. Sorgulayıcı araştırmacı katılımcı paylaşımcı, iletişim becerisi olan inisiyatif alan ve sorumluluk sahibi bireyler yetiştirecek bir eğitim sistemi ivedilikle hayata geçirilmelidir.

Tedbirli olunması gereken günler başlıyor. Enflasyon artık çok şükür Türkiye'nin gündeminde değil...

İstikrarlı üretimden kaynaklanan bir büyüme gerekiyor.

Burada sanayinin önemi ortaya çıkıyor. Teknoloji üreten, dünyada rekabet noktasında farklılığını ortaya koyan, ihracata dönük üreten bir Türkiye...

Kaliteyi bir büyümeyi sağlamalıyız.

Türkiye'nin içinde bulunduğu dönemi kriz olarak adlandırmak doğru değil. Süreç başarılı ile yönetiliyor. Ciddi bir deneyim kazanıldı. Kriz oluşma riski ortaya yok. Proaktif önlemlerle iyi bir performans sergileniyor.

CARİ AÇIK

Türkiye ekonomisinin potansiyel büyüme hızının yüzde 5'ler düzeyinde olduğu düşünülürse, bu büyümenin yurtiçi tasarruflarla değil, büyük ölçüde dış kaynak kullanımıyla finanse edildiğini söyleyebiliriz.

Cari açık yeniden artışa geçmiştir. Hükümet büyüme freninden ayağını çekmemiş olmasına karşın, açık ilk yedi ayda 43,2 milyar dolar olmuştur. Bunun GSYİH'ya oranı da yeniden yükselişe geçmiş ve yüzde 9'a yaklaşmıştır.

Görüldüğü gibi cari açık endişesinden dolayı ülkemizde çoğunlukla büyümeden fedakarlık yapılıyor. Bu bir ekonomik paradigma ve bu yıl için de bunun uyarılarını alıyoruz.

Çünkü bu yıl yüzde 4 büyüme hedefi var. 2013 büyüme rakamının bunun üzerine çıkması, istesek de zor görünüyor. İki yıl üst üste bu civarda bir büyüme gerçekleştiği zaman, çok büyümemeye sarmalına girmişiz demektir.

FİNANSAL İSTİKRAR

Finansal istikrar bir ekonominin en vazgeçilmez denge unsurlarından biridir. Bu dengenin kaybolduğu dönemlerde kaybeden, hep üretim, sanayi ve istihdam olmuştur. Finansal istikrar bizim sigortamız. Finansal istikrarın sigortası da Merkez Bankası'dır.

Bakınız bu finansal istikrar ortamı kolay gelmedi. Buna şükretmemiz lazım. Bunun arkasını getirmezsek, bu bir süre sonra bizi orta gelir tuzağına düşürür.

Finansal istikrar sürecine sahipken, bundan kalıcı bir büyüme modeli çıkarmalıyız. Bu model de üretime dayalı bir büyüme modelidir. Biz konuşmamın başında da vurguladığım gibi eğer üretime ve ihracata dayalı kaliteli bir büyümeyi sağlayamazsak, toplumun sadece ekonomik değil eğitimden sağlığa kadar daha birçok sorununa merhem bulamayız.

Bugün Merkez Bankacılığı çok daha başarılı yapılıyor.

DÖVİZ KURLARI

Kurların kontrolsüz bir şekilde yükselmesi, Türkiye'nin bir zamanlar kabusu olan 'finansal istikrarsızlık' korkusunu yeniden gündeme getirebilir.

Merkez Bankası'nın hedeflerini tutturacağını düşünüyoruz. 2,25-2,30 yılsonu sepet hedefi tutacaktır. Merkez Bankası'na güveniyoruz.

İstikrarı bozulmuş bir kurun herkese zararı olur. Finansal istikrar önemli... Kur da faiz de enflasyon da finansal istikrarın parçasıdır. Bunun için diyoruz ki elimizdeki en önemli kazanım finansal istikrardır.

Diğer yandan özellikle döviz kurlarındaki artışın enflasyon üzerinde yarattığı negatif baskıyı da unutmamak gerekiyor.

Çünkü kur ve faizdeki kontrolsüz bir artış, ekonominin yavaşlamasına, enflasyon üzerinde baskı oluşturarak sonuçta toplumun bütün kesimlerinin fakirleşmesine neden olur.

Türkiye, toplumsal barış ve huzura en çok ihtiyaç duyduğu günlerden geçiyor.

MERKEZ BANKASI

Merkez Bankası'nın kritik, kritik olduğu kadar risklerle dolu bu süreci yönetirken attığı adımlar, sergilediği öngörüler, bizlere güven verdi.

Bu güveni açıkça vurgularken, Merkez Bankası'nın bağımsızlığının bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da korunması gereğinden yana olduğumuzun bilinmesini isterim.

Merkez Bankası'nın para politikalarında yaptığı değişiklik ile ilgili yorum yapmayı doğru bulmuyorum. Bunu o kurum adına da kendi adıma da saygı anlamında bir eksiklik olarak kabul ederim.

MB'yi rahat bırakmamız lazım. Merkez Bankası dünyaya örnek olacak çalışmalara imza attı. Bağımsız ve istikrara kavuşmuş bir Merkez Bankası istiyoruz.

Biz arz-talep dengesinin ekonominin dengesi olduğunu öğrenmiştik. Oysa şimdi, ekonomi adeta finansın emri altına girdi.

Fiktif yaratılan talep ve arzularla, paraya dayalı taleplerle fiyatlar istedikleri gibi değiştiriliyor. Birkaç parmak bu işi değiştirebiliyor. Arz-talep değil, para ekonomiyi yönetiyor. Sınırsız bir para hâkimiyeti var.

FED de bu sınırsız para hâkimiyetinin ağababası...

Avrupa ve Amerika ekonomisinden gelen iyi haberler dünyanın öteki ülkelerini rahatsız eder hale geldi. Garip bir durum var. Bir morfin etkisi oluşmuş. Adamlar aslında uyarıyor da "bu morfini keseceğiz" diyorlar... Herkes kendini morfinsiz yaşama hazırlamalı...

Bu kadar finans hakimiyeti olan dünya ekonomisinin kendisini sorgulaması gerekiyor.

Bu yapı, üretimden kopmuş, insandan kopmuş bu ekonomik düzen saadet getirmez. Bu yapının mutluluk getirmeyeceği aşikar.

BÜROKRASI

Kaliteli büyüme hedefinde 4 önemli paydaş var...

Hükümet, bürokrasi, sanayici, özel sektör çalışanı...

Bir toplumda, çarkların sağlıklı bir şekilde dönebilmesi ancak dışlıların her birinin işlevini eksiksiz yerine getirmesiyle mümkündür.

İşveren-çalışan uyumluluğu ve sorumluluklarını eksiksiz yerine getirmeleri, bir işletme için hayati önemdedir. Keza siyasetçi-bürokrat ikileminde de tarafların en yüksek performans ile görevlerini yerine getirmeleri gerekmektedir.

Toplum için hayati önemdeki bu dörtlü sacayağını oluşturan taraflardan üçü için ağır bir hesap sorma mekanizması işlemektedir.

Siyasetçi yanlış yaptığında bedelini seçimi kaybederek ödemektedir. Girişimci sermaye yanlış yaptığında bedeli ekonomik zarar ve hatta iflas olabiliyor. Keza özel sektör çalışanı yanlış yaptığında bedelini işini kaybederek ödüyor.

Peki, bürokrat yanlış yaptığında bir bedel ödüyor mu? Hayır. Sormak istiyorum bürokratin hesap vermediği, bürokratlara yönelik performans kriteri sorgulamasının yapılmadığı bu dörtlü sacayağının aksayacağı açık değil midir?

Bürokratik kibir, buyurganlık ve hesap vermezlik, Türkiye’de büyük bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir.

ÇÖZÜM SÜRECİ

Türkiye 30 yıl büyük acılar yaşadı. Herkese maddi ve manevi bedeller ödeten çatışma dönemini ve ortamını çok şükür bir süredir geride bırakmış durumdayız. Barıştan herkesin kazançlı çıktığını bugün hepimiz yaşayarak görüyoruz.

Bunun kıymetini herkes çok iyi bilmeli. Türkiye’nin yaşamakta olduğu barış ve huzurdan rahatsız olabilecek bazı çevrelerin varlığını dikkate alarak olası nifak çabalarına karşı çok dikkatli olunmalı.

İstanbul Sanayi Odası olarak, ülkemizin bunu başaracağına inanıyoruz. Bu başarıya giden yolda her türlü desteği vermeye hazırız.

Bu kapsamda gelecek hafta, 20-22 Eylül tarihlerinde meclis üyelerimizden oluşan kalabalık bir heyetle Diyarbakır ve Mardin’i kapsayacak bir ziyaret gerçekleştireceğiz. Bu ziyaretimizde iki ilimizin sanayi ve ticaret odaları meclisleriyle ortak toplantılarımız olacak. İki bakanımız bize eşlik edecek. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker Diyarbakır’da, İçişleri Bakanı Muammer Güler de Mardin’de ve bizimle birlikte olacak. Gelinek noktası önemsiyoruz. Hiçbir kan akmasını istiyoruz, bu çok önemli. Barış sürecinin kalıcı olmasını istiyoruz.

ORTADOĞU (Suriye)

Ülkemiz, sınırları içinde bir barış ve istikrar yaşarken sınırlarımızın ötesinde Ortadoğu’da büyük bir kaos ve çatışma var. Bölgemizde yaşanan bu olumsuz tablonun daha da kötüleşmesi hatta böyle giderse büyük bir bölgesel savaşa evrilmesinden endişe ediyoruz.

Ortadoğu’da kördüğümüne dönüşen politik gelişmeler, başka açılardan olduğu gibi dış pazar açısından da ülkemizi olumsuz etkilemektedir.

O bölgelerdeki yatırımlarımız, ihracatımız açısından son derece önemli bir durum var.

Ülkemizin ekonomik gerçeklerini de dikkate almak gerekiyor.

Özellikle ihracatımız açısından bu bölgeler önemli.

Elde edilen dış ticaret başarısında, dış politikanın başarısı var. Yakın ilişkinin eseri olan bir başarı vardı. Şimdi bu yönde bir dikkatin ortaya konulması ve bu başarının heba edilmemesi gerekiyor.

Sanayi savaşı sevmez,,,

İstikrarı sıkıntıya sokacak hiçbir şeyi sevmeyiz. Savaşın aktörü olmayı kimse istemez.

Burada yaşanmakta olan insanlık dışı olaylara nötr kalma olanağı da yok... Yüzbinlerce mülteci var... Orada bir insanlık sorunu var... Buna duyarsız da kalınamaz.

Bu konuda dikkatli ve dengeli adımların atılmasına önem vermek kadar barış ve huzurun sağlanması doğrultusunda dünya kamuoyunu harekete geçirecek çabalara hız verilmesi gerektiğine inanıyorum.

TEMEL SANAYİ STRATEJİSİ

Bu işin temelinde eğitim yatıyor. Uzun vadede eğitim konusunu çözemezsek mesafe alamayız.

Öncelik eğitim... Türkiye eğitim altyapısını mutlaka geliştirmeli... Ara eleman konusunu tam olarak çözebilmiş değiliz.

Sabırlı olmak lazım. İstikrarlı eğitim politikası gerekiyor. Ak Parti hükümetleri eğitim konusunda maalesef istikrar ortaya koyamadı. 5 bakan değişti. Türkiye eğitim konusunda

kendisini sorgulamalı. Bir baba olarak endişe doğuran bir istikrarsızlık görüyorum. Her yıl sistem değişiyor. Eğitimde umut veren bir tablo yok. Kadın istihdamı konusunda işvereni caydırmamak lazım. Adeta kadın istihdamını caydırmaya yönelik bir düzenlemeye doğru gidiliyor. İşveren zamanla pozitif ayrımcılık noktasına doğru gelebilir. Kadınlarımız bu konuya duyarlı olması gerekir.

TEŞVİKLER VE YATIRIM

Teşvik sisteminde sadece geri kalmış yerlere odaklanmış sistemlerin yürümediğini gördük. Bu politikanın çok doğru olmadığını yaşıyoruz. Belli sanayi dallarını bir yerlere götürmenin imkanı yok.

Geri kalmış bölgelere tabi ki teşvikler yapılması lazım. Ama, İstanbul, Ankara, İzmir yakınındasın diye de üretim aşkı ile çalışanları da teşvikten mahrum etmemek lazım. Bölgesel anlamda pozitif ayrımcılık yapılması doğru değil. Bölgesel anlamda teşviklerde ayrımcılıkta ölçünün kaçtığını düşünüyorum. Sadece İstanbul'da olanların da cezalandırılmaması gerekir.

İstanbul, sanaysiz bir kent olarak düşünülemez. Turizm merkezi de olsa alışveriş merkezi de olsa finans merkezi de olsa, İstanbul'un sanayisini silip atamayız ve bu düşünülemez.

KOBİ'ler

Türk KOBİ'leri inanılmaz dinamikler. KOBİ'lerin heyecanı, Türk ekonomisinin en önemli sermayesidir...

Müthiş bir çözüm üretme kabiliyetimiz var. KOBİ'lerin önünü doğru teşviklerle açabilirsek çok önemli bir mesafe alırız.

KOBİ'lerin yeterince desteklenmediğini söylemek haksızlık olur. KOSGEB'in ve Halk Bankası'nın önemli destekleri ve destek paketleri var.

İSO meclisinde, tüketim kredileri ile üretim kredilerinin aynı noktada değerlendirilmesinin doğru olmadığını söylemiştik. Sayın Babacan bunu dikkate aldı... Hemen adım attılar. Bu önemli bir göstergedir.

İSO

İSO olarak; sanayicinin nöbetçi eczanesi olup günlük sorunlarıyla 24 saat ilgilenmek ve sanayi politikaları konusunda düşünceler ve projeler oluşturmak konularında hedeflerimiz var. İSO'nun çok güçlü bir marka gücü var, çok güçlü bir algılanma değerimiz var, çok güçlü üyelerimiz var. İsteklerimizi doğru ve inandırıcı bir biçimde anlattığımızda mutlaka bir noktaya geleceğine inanıyoruz.

Özellikle sektör derneklerini önemsiyoruz.

Sektör derneklerini de çözüm paydaşları olarak görüyoruz.

İstanbul sanayisinin en güçlü kimliği İSO'dur.

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

Bir komite oluşturduk. Çok büyük bir ilgi var. Yeni OSB yerleri konusunda çalışmalar var. İstanbul'un yakın çevresi ilgi gösterilen alanlar olarak ele alınıyor.

Farklı bir çözüm yolları aranıyor.

OLİMPİYATLAR

İstanbul'a objektif olarak baktığımızla olimpiyatı hak ediyor. Coğrafi konumu, ulaşımı, lojistiği ile hak ediyor. İstanbul'un hiç kabahati yok. Bu kadar hak eden İstanbul olimpiyatı alamamışsa, bunu sorgulamamız lazım.

Sorun insanlarımızda...

Böyle kıymetli kente olimpiyat gelmemişse herkesin özeleştiri yapması gerekir.

ENERJİ

Enerjide dışa bağımlılık bir risk... Nükleer enerji, bazı noktalarda karşı da olsak kaçınılmaz bir konu.

Güneş enerji konusunda hızlı yol alamadık. Oysa, Türkiye'nin en önemli kaynaklarından biri...

Türkiye'nin en önemli hendikaplarından biri TEİAŞ adlı kurumdur. Bürokrasisiyle Türkiye'nin önünü tıkıyor.

Enerji önemli... Kesintilerin artma ihtimali artıyor. Eksiyeye dönmek gibi bir risk var. Enerji işinin çok daha hızlı çözmemiz gerekiyor.

Günümüzde küresel ölçekte büyük değişimlerin yaşanmakta olduğunu, bu değişimlerin yaklaşım ve düşünceleri derinden sarsarak erozyona uğrattığını görüyoruz.

İSO olarak bu çalışma dönemimizde ana hedefimiz;

-Refah toplumu için gerekli en önemli faktör olan üretime odaklı ekonomi, teknoloji ve katma değeri yüksek ürünlerle yol alan bir sanayi anlayışını toplumun her kesimine ve ilgili kurumlara anlatmak olacaktır.

ABD kaynaklı ekonomik açıklamaların dünyada büyük yankı bulması, 2008'de başlayan global finansal kriz dalgasının devam ettiğini gösteriyor.

Özellikle para musluklarının kısıllanması gelişmekte olan ülkelerde endişeleri artırdı.

Mayıs ayından bu yana yaşanan gelişmeler, son yıllarda tanık olduğumuz bir tabloyu değiştirmeye başladı.

Bu yıl ekonomimiz ABD'den gelen haberlerle, diğer gelişmekte olan ülkeler gibi, sarsıntı yaşamaya başladı.

Gelişmekte olan ülkeler bu sarsıntıyı yaşarken, tam aksine 2008 krizinin kaynağı olan gelişmiş ülke ekonomilerinde toparlanma ve iyileşme haberlerine tanık oluyoruz.

Kişisel olarak şunu söyleyebilirim ki, içinde bulunduğumuz bu zaman diliminde küresel ekonomiye yön verenler, krizin nedenlerini sağlıklı bir şekilde değerlendiremedi. Aceleyle dayalı kararlar eşliğinde piyasaya paralar saçan kurtarma paketleriyle krizden kurtulacaklarını sandılar.

Yanıldıklarını ancak beş yıl sonra anladılar. Böylece sonuçlarını kestiremediğimiz yeni bir sürecin düşmesine de birkaç ay önce bastılar. Bunu, geleceğe dair umut veren yeni bir sayfa olarak görmemeliyiz. Tanık olduğumuz gelişme, parasal genişlemeden çıkış sürecinden başka bir şey değil.

Yine de küresel ekonomi, tehlikeli bir kargaşa ve belirsizlik sürecinden geçerken; bu süreçten en az etkilenen ülkelerden birisi de Türkiye oldu.

Büyüme ile ilgili şunları da ifade etmek istiyorum. Görüldüğü gibi dışarıdaki olumsuz bir gelişmeden, FED kararları gibi, Suriye'de savaş gibi hemen etkileniyoruz. Dış kaynak kısıyor hatta içerdeki kaynak dışarıya çıkma çabasına giriyor. Bu da zaman içinde ekonomide kırılmalıklar yaratıyor.

Endişelerden uzak kalabilmek için üretimden gelen büyümeye önem vermeliyiz. Üretime dayalı büyümenin sürdürülebilir olduğu açıktır. Üretim; finansal istikrarın da, toplumsal istikrarın da, cari açıktan kaynaklanacak olan sıkıntıların da en güçlü sigortası.

Tüketime dayalı büyümeyle bir yere kadar gelinebilir. Artık değişime ihtiyaç var.

Türkiye'nin halen elinde, yeni bir sanayi hamlesi yapabilmesi için, henüz bozulmamış bir finansal istikrar kozu var. Artık finansal istikrarın, enflasyonuyla, düşük faiziyle, uzun vadeli kaynak bulabilme rahatlığını yarattığı bir Türkiye var.

Bu kaynakların kısa vadeli bir takım amaçlar doğrultusunda kullanılmaması gerekiyor.

Büyümeye, sürdürülebilir en güçlü katkıyı yaratacak sanayi yatırımlarının teşvikine ihtiyaç duyuyoruz.

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "finansal sisteme ilişkin sözlerinin sosyalist iktisatçıların eleştirilerine benzetilmesi" üzerine "Bütün sanayiciler sosyalisttir, zaten" diye karşılık verdi.